

БОШКО ПЕТРОВИЋ, *Композиција 5* (1971) (први примерак)
вуна; клечано; 200 x 140 cm
ткаље: Остојић Вида, Лазић Зора; припрема: Тереза Хорват
Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

Трагом нити

Изложба дела из фонда Музеја
града Новог Сада и „Атељеа 61”

Збирка стране уметности
Дунавска 29.
26. новембар 2019 – 6. јануар 2020.

УСТАНОВА ЗА ИЗРАДУ ТАПИСЕРИЈА АТЕЉЕ 61

Изложба „Трагом нити” резултат је сарадње две новосадске установе културе „Атељеа 61” и Музеја града Новог Сада коју одликују бројне повезнице. Непосредне и тесне везе се посебно односе на сарадњу „Атељеа 61” и Одељења за савремену ликовну и примењену уметност у Новом Саду и заоставштину архитекте Ђорђа Табаковића – познатије под називом Завичајна галерија Музеја града Новог Сада. Основана 1963. године, у почетку је називана „Галерија савремених новосадских уметника” да би од 1965. године понела име Завичајна галерија. Основана са циљем да проучава, прикупља, стручно обрађује и излаже дела новосадских савремених уметника, еволуирала је у изузетан, по обиму и квалитету, уметнички фонд. Баштини више од 3.300 дела ликовне и примењене уметности, од средине 20. века до данас, која су у Музеј доспела откупом на изложбама, у атељеима, из приватног власништва, као и поклонима новосадских уметника, чланова њихових породица и колекционара. У Збирци ликовне уметности чувају се слике, графике, цртежи, скулптуре, у Збирци примењене уметности, плакати, идејна решења за споменике, опрему и дизајн књига, уникатна керамика, таписерије и друга остварења, а Заоставштина архитекте Ђорђа Табаковића (откупљена 1981.) садржи архитектонске пројекте, нацрте, скице, аквареле, фотографије, рачуне и пословну преписку.¹

Установа за израду таписерија „Атеље 61” основана је 1961. године захваљујући залагању идејних творца – сликара и таписеристе Бошка Петровића и ткаље Етелке Тоболке. Јединствени центар за таписерију у Србији и на Балкану, а један од малобројних у Европи, изводи, чува, изучава и афирмише таписерију код нас и у свету. Збирка „Атељеа 61” садржи преко 260 таписерија уметника са простора бивше Југославије и земаља Европе и света. Већином су то класична,

ТРАГОМ

дводимензионална остварења, монументалних размера, најчешће изведена у клечаној али и другим техникама (пулана, узлана, кукичање, „на даску”), углавном од вуне, сисала или конопље, премда у новије време аутори експериментишу са различитим материјалима и техникама. Више од 900 примерака изведених у „Атељеу 61” чува се у многим музејима, галеријама, јавним објектима и приватним колекцијама.²

У јавности је мало позната чињеница да је Бошко Петровић учествовао у успостављању Завичајне галерије Музеја града, као члан Комисије за откуп дела новосадских савремених уметника (1963–1964). Куриозитет је да је прва изложба „Галерије савремених новосадских уметника” одржана 1963. године, у оквиру Стеријиног позорја, у атријуму Музеја града Новог Сада на Петроварадинској тврђави, и то након што је „Атеље 61” новооснованој Галерији уступио раније већ уговорен простор и термин за своју изложбу.³ Још једну везу две институције илуструје податак да је у протеклим деценијама кустос Завичајне галерије Музеја града један од чланова Уметничког савета „Атељеа 61. Најзначајнија нит која повезује је чињеница да се у фонду Завичајне галерије Музеја града чува збирка од 27 таписерија 15 новосадских аутора, насталих у периоду од 60-их до 80-их година 20. века, од којих је већина изведена у „Атељеу 61” док су мањи број извели сами аутори.

Изложба „Трагом нити” је прва заједничка изложба Музеја града Новог Сада и „Атељеа 61”. Приказује избор остварења осам одабраних новосадских уметника друге половине 20. века који су се изразили у медију таписерије, а чија се дела чувају у збиркама обе установе. Концепт се ослања на раније реализовану изложбу којом су проблематизоване сличности и разлике између таписерије и сликарства.⁴

На изложби „Трагом нити” су поред таписерија и уља на платну, приказана дела изведена у другим ликовним техникама – дрворез, линорез, каменорез, колаж, цртеж. Свако изабрано дело одређеног уметника кореспондира са изложеном таписеријом истог аутора. Овако конципирана поставка носи низ информација о уметничком раду заступљених аутора. Пружа могућност целовитије спознаје личних поетика и опуса сваког од њих, као и увид у развој идеја и уметничких поступака до коначне реализације у материјалу. Поједина дела представљају припремне скице за таписерију а нека су дословно преведена у таписеријски медиј. Стваралаштво Бошка Петровића, једног од наших најзначајнијих таписериста, представљено је са више радова. Његове таписерије и скице из циклуса „Кревети на спрат” одликују се стилизованим цртежом апстрактне форме са тежњом ка фигурацији. Петровићева „Композиција 5”, изузетан пример из циклуса „Таписерије по колажима”, одликује се изванредно нијансираним волуминозним формама у хармоничним односима. „Таписерија ИИ” Исидора Врсајкова садржи све одлике сликарства овог аутора и на најбољи начин показује колико сликарство може да буде погодно за транспоноване у медиј таписерије. Композиције изабраних остварења Стевана Максимовића су узбудљива дела грађена изломљеним и фасетираним геометризованим облицима. Таписерија „Седми хоризонт” Миодрга Недељковића, изведена комбиновањем техника клечање и узлање, директно се ослања на графику аутора из циклуса „Односи”. Одабрана таписерија Миливоја Николајевића кореспондира са делима истог аутора у графичким техникама, али не представља пуко превођење у други медиј већ рафинирано таписеријско остварење. Монументална таписерија Анкице Опрешник реализована је под снажним утицајем ауторкиног уметничког израза у области графике. Изабрана дела

НИТИ

Милана Кешелџа инспирисана су развојем информатичких технологија и нових комуникација. Дрворез „Сиве вертикале” Милете Виторовића и таписерија истог аутора су пример дословно поновљеног ликовног дела у медију таписерије.

На изложби „Трагом нити” указано је, између осталог, на смене стваралачких фаза појединих аутора, њихов развој и утицаје остварења изведених у једном медију на радове истог уметника у другој техници. Многобројне везе и аналогije могуће је пронаћи између дела више десетина новосадских аутора по чијим су картонима изведене таписерије а чија се остварења чувају у богатим збиркама Завичајне галерије и „Атељеа 61”. Избор дела осам новосадских аутора на изложби „Трагом нити” представља једну од могућих интерпретација и презентација њиховог стваралаштва, афирмацију збирке „Атељеа 61” и уметничког фонда Завичајне галерије Музеја града Новог Сада.

др Јелена Бањац

1 Бањац, Јелена, „Одељење за савремену уметност – Завичајна галерија”, *Музеј града Новог Сада 1954–2014*, Нови Сад 2015, 91–105.

2 Аџић, Нада (ур.), *Таписерије Атељеа 61*, Нови Сад 2002. <http://www.atelje61.org.rs/vremenska-linija.html> (приступљено 20.10.2019).

3 Бањац, Јелена, „Поводом 55 година од оснивања Галерије савремених новосадских уметника – Завичајне галерије Музеја града Новог Сада”, *Годишњак Музеја града Новог Сада*, бр. 13–14 (у припреми за штампу).

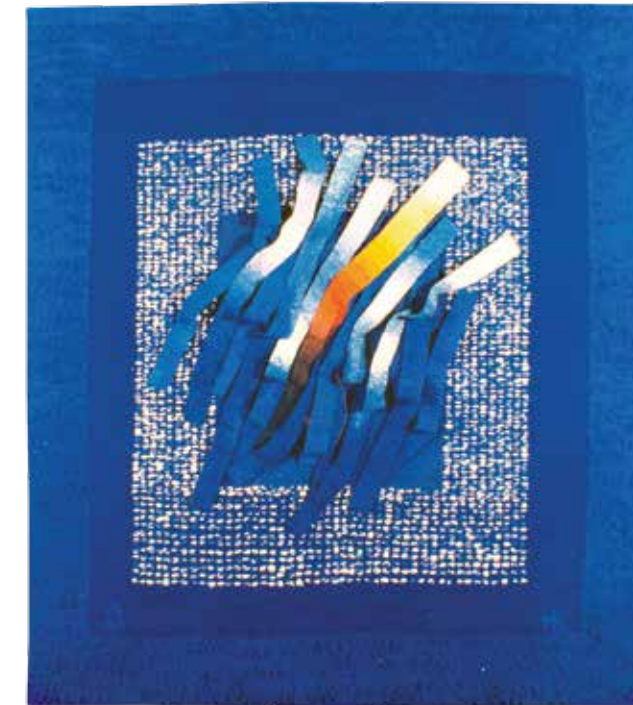
4 Изложба Галерије ликовне уметности Поклон збирка Рајка Мамузића и „Атељеа 61” одржана 2017. године. Ракић, Ана, Вукадиновић, Горанка, *Седм уметника: паралеле сликарства и таписерије*, Нови Сад 2017.

Стеван Максимовић, *Акваријум* (1958)
уље на платну; 62 × 96 cm
Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

МИЛАН КЕШЕЉ, *Знаци за будућност* (1984)
угаљ, бела креда, оловка на папиру; цртеж; 70 × 100 cm
Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

МИЛАН КЕШЕЉ, *Плава таписерија* (1982)
вуна; клечано; 185 × 175 cm
ткаље: Божић Јелена, Ђукић Ева, Тот Вангер Жужана, Лазић Верица
Атеље 61

БОШКО ПЕТРОВИЋ, *Скица за таписерију II* (1963)
темпера на папиру; 21,5 × 30,5 cm
Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

МИЛИВОЈ НИКОЛАЈЕВИЋ, *Широке форме* (1968)
каменорез на папиру; 47 × 68 cm
Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

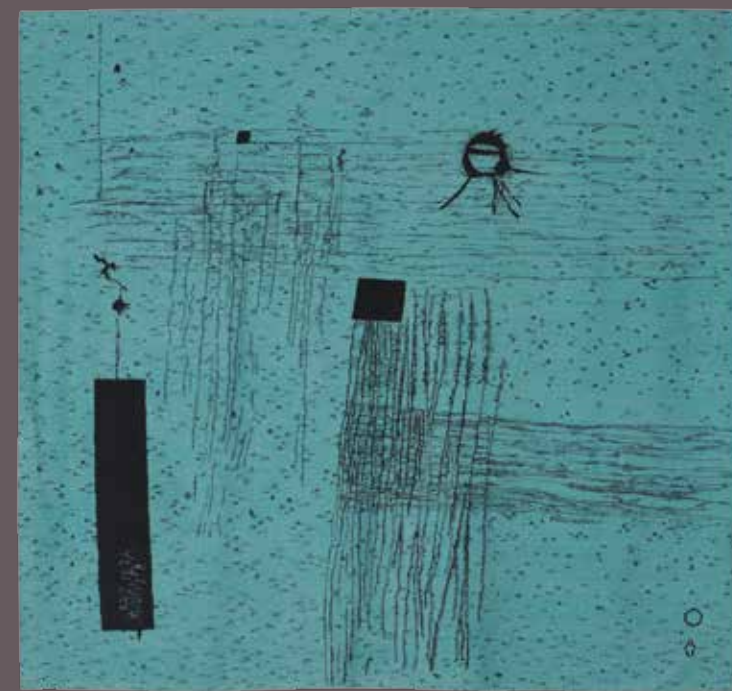
МИЛИВОЈ НИКОЛАЈЕВИЋ, *Таписерија* (1966)
вуна; клечано; 158 × 208 cm
Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

БОШКО ПЕТРОВИЋ, *Скица за таписерију I* (1960)
темпера на папиру; 22 × 30 cm
Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

БОШКО ПЕТРОВИЋ, *Кревети на спрат IV* (1962)
вуна; клечано; 210 × 280 cm
ткаље: Бачлија Ружица, Лазић Зорица, Остојић Видосава
Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

АНКИЦА ОПРЕШНИК, *Татисерија* (1974)
 вуна; клечано; 250 × 262 cm
 изведено под руководством Етелке Тоболке
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

Збирка стране уметности
 Дунавска 29.
 26. новембар 2019 – 6. јануар 2020.

Трагом нити

БОШКО ПЕТРОВИЋ, *Колаж* (1967)
 колаж, папир; 62 × 50 cm
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

АНКИЦА ОПРЕШНИК, *Летњи дан* (1965)
 дрворез у боји на папиру; 27 × 40,5 cm (36,5 × 51 cm)
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

СТЕВАН МАКСИМОВИЋ, *Кавез* (1975)
 вуна; клечано; 279 × 186 cm
 ткаље: Остојић Видосава, Исаков Ружица
 Атеље 61

СТЕВАН МАКСИМОВИЋ, *Татисерија* (1966)
 вуна; клечано; 245 × 144 cm
 ткаље: Лазић Смиља, Лазић Зора, Хорват Ана
 Атеље 61

МИЛЕТА ВИТОРОВИЋ, *Сиве вертикале* (70-их 20. века)
 дрворез на папиру; 37,8 × 26,5 cm (65,2 × 50 cm)
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

МИЛЕТА ВИТОРОВИЋ, *Татисерија* (1972)
 вуна; клечано; 246 × 177 cm
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

МИОДРАГ НЕДЕЉКОВИЋ, *Концепција* (1965)
 линорез на папиру; 43,5 × 39 cm (59,5 × 49,5 cm)
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

МИОДРАГ НЕДЕЉКОВИЋ, *Седми хоризонт* (1970)
 вуна; клечано; узлано; 170 × 145 cm
 ткаље: Видосава Остојић, Ружица Исаков
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

БОШКО ПЕТРОВИЋ, *Композиција VI – циклус Вапај* (1987)
 вуна; клечано; 298 × 189 cm
 ткаље: Шијачки Ана, Ђукић Ева
 Атеље 61

БОШКО ПЕТРОВИЋ, *Петроварадин* (1963)
 темпера на папиру; 100 × 70 cm
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

ИСИДОР ВРСАЈКОВ, *Село* (1963)
 уље на платну; 81,5 × 65 cm
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

ИСИДОР ВРСАЈКОВ, *Татисерија II* (1966)
 вуна; клечано; 295 × 210 cm
 изведено под руководством Етелке Тоболке
 Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

АТЕЉЕ 61

Петроварадин, Тврђава 9

+381 (0)21/6431519

atelje61@mts.rs; info@atelje61.org.rs

www.atelje61.org.rs

https://sr-rs.facebook.com/atelje61

МИЛАН КЕШЕЉ, *Слика IV* (1982)

уље на платну; 120 × 160 cm

Завичајна галерија, Музеј града Новог Сада

Музеј града Новог Сада

www.museumns.rs

muzejgrada.ns@gmail.com

Издавач: „АТЕЉЕ 61”

За издавача: ЗОРАН БУЛАТОВИЋ

Аутор изложбе: ДР ЈЕЛЕНА БАЊАЦ, историчар уметности, музејски саветник Музеја града Новог Сада

Сарадник на реализацији изложбе: ТАТЈАНА ПАНИЋ, историчар уметности, кустос „Атељеа 61”

Дизајн поставке: ЈЕЛЕНА БАЊАЦ, ТАТЈАНА ПАНИЋ

Дизајн каталога: БРАНИСЛАВ ДОБАНОВАЧКИ

Припрема: ФИЛИП ДОЛИНАЈ

Фотографија: мр ВЛАДИМИР ЧЕРВЕНКА, ФЕЋА КИСЕЛИЧКИ

Штампа: „СТОЈКОВ”

Тираж: 200

Музеј града Новог Сада

